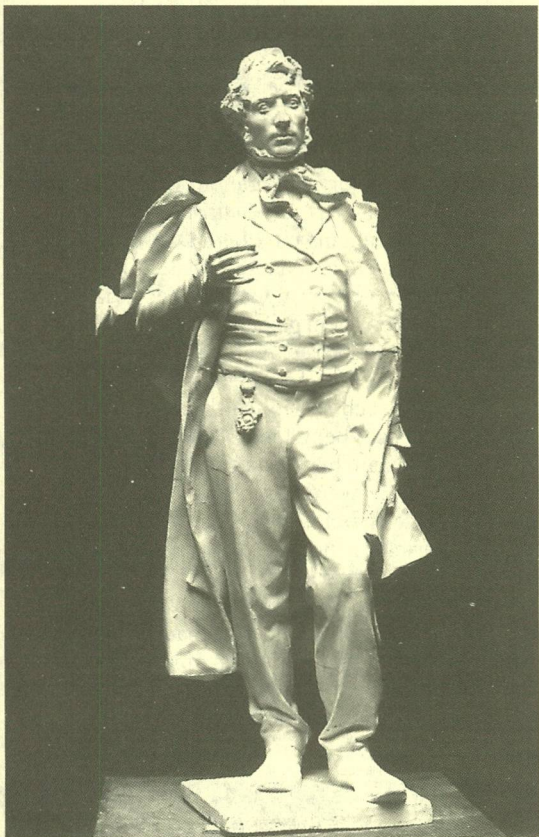

LEDEGANCK, Karel L. (Eeklo 9 november 1805 – Gent 19 maart 1847). Zwager van Jacob F. Heremans.

Werd na een armoedige jeugd als spoeler in een weverij door toedoen van de dichter en rijksontvanger **Karel Vervier** (hulp)klerk op het stadhuis te Eeklo (1820-1832). Te Oudenaarde was Ledeganck klerk bij de administratie (1832), daarna werd hij griffier ad interim te Kaprijke (1833-1834) en plaatsvervangend vrederechter (1834-1836). Ondertussen werd hij, na twee en een half jaar zelfstudie, in maart 1835 kandidaat in de rechten aan de Rijksuniversiteit Gent (RUG) en in augustus doctor in het Romeins en het modern recht. Hierna werd hij vrederechter te Zomergem (1836-1842).

Van 1837 tot 1845 was Ledeganck lid van de provincieraad, waar hij in juli 1840 samen met **Pieter Ecrevisse** de eerste Nederlandse redevoering sedert 1830 hield. Daarin kwam hij op voor het doorbreken van de Franse eentaligheid. Hij bereikte dat de mededelingen van het provinciebestuur voort-

Standbeeld van Karel Ledeganck dat in 1897 in Eeklo onthuld werd. Ledeganck was vrederechter, provincieraadslid en literator. Hij publiceerde veelvuldig en is een van de vroegste vertegenwoordigers van de Zuid-Nederlandse poëzie. (AMVC)

aan tweetalig zouden zijn en dat de correspondentie met de gemeentebesturen in de door deze gebruikte taal zou geschieden.

Als provinciaal inspecteur voor het lager onderwijs van de provincie (van oktober 1842 tot aan zijn overlijden) had hij een zeer zware en ondankbare opdracht door de grote schoolbevolking, de verspreide ligging van de scholen, de grote armoede en de schrijnende schoolbehoeften. Ook het peil van de onderwijzers was laag. Tegenwerking van lokale besturen en van de geestelijkheid bleef hem niet bespaard: met de hulp van de ministers slaagde hij erin, onder meer door conferenties voor de onderwijzers en adviezen voor een goede bouwpolitiek, het aantal leerlingen, onderwezen vakken en handboeken te doen toenemen en het peil van de kantonnale inspectie op te voeren.

Bij Koninklijk Besluit van 16 oktober 1845 werd Ledeganck door minister van binnenlandse zaken Sylvain van de Weyer, samen met Hendrik Conscience en Jan J. de Laet, benoemd tot *professeur agrégé* aan de RUG: zijn literaire oeuvre had hierbij blijkbaar de doorslag gegeven, want hij werd in de faculteit letteren en wijsbegeerte benoemd. Het be-

trof een loutere erefunctie die geen werkelijke leeropdracht omvatte. Zijn vertaling van het Burgerlijk Wetboek uit het Frans (Gent, 1841, 1844, 1849, 1859, 1867, 1899), die onmiskenbare verdiensten heeft, had inmiddels veel ophef gemaakt.

Als literator is Ledeganck als het ware uit de oude rederijkerstraditie gegroeid: hij behaalde zowel voor als na de **Belgische Revolutie** vele eremetalen op wedstrijden (Deinze 1827, Brugge 1828, Tielt 1830). Met zijn *Zegepraël van 's Lands Onafhankelijkheid*; *Lotbestemming des Vaderlands* (Eeklo, 1834) behaalde hij de eerste prijs en zeshonderd frank in de wedstrijd die de regering in 1834 had uitgeschreven; Jan F. Willems zat de jury voor.

Hij werd daarna de eerste talentvolle vertegenwoordiger van de romantiek in de Zuid-Nederlandse poëzie: hij vertaalde veel van Byron, Lamartine en de preromantiek, en publiceerde *Bloemen myner Lente* (Gent, 1839), waarmee hij zijn jeugdwerk afsloot, *Het Burgslot van Zomergem* (Gent, 1840) en *De Zinnelooze* (Gent, 1842). Zijn zwanenzang, *De drie Zustersteden* (Gent, 1846), verheerlijkt de glorie van Brugge, Gent en Antwerpen en werd door Max Rooses "het dichtelijk evangelie van de V.B." genoemd.

Ledeganck werkte mee aan de *Belgische Muzenalbumak*, de *Almanak voor Blijgeestigen*, de *Nederduitse Letteroefeningen*, het *Nederduitsch Letterkundig Jaarboekje*, het *Belgisch Museum*, het *Kunst- en Letterblad*, *De Noordstar*, *Het Taelverbond* en *De Een-dragt*.

In 1849 werd voor hem op het Campo Santo te Sint-Amandsberg een praalgraf opgericht, dat later werd vervangen door een gedenksteen tegen de muur van de kapel. In 1897 werd te Eeklo zijn standbeeld onthuld.

WERKEN: *Gedichten van K.L. Ledeganck*, met eene levensschets door J.F.J. Heremans, 1856; – *Dichtwerken van K.L. Ledeganck*, 1878; – *K.L. Ledeganck's Volledige Dichtwerken in chronologische orde verzameld*, 1886.

LITERATUUR: J. Crick, *K.L. Ledeganck* (reeks Campo Santo, nr. 1, 1944); – *Cultureel Jaarboek van de provincie Oostvlaanderen*, jg. 1 (1947); – E. de Bock, *Ondergang en herstel of het begin van de Vlaamse Beweging*, 1970; – A. van Elslander, 'Ledeganck herdacht', in *Terugblik* (1986); – Karel Lodewijk Ledeganck, *leven en werk* (ingeleid door M. van Hulle), 1996; – M. de Smedt, 'Karel Lodewijk Ledeganck (1805-1847)', in *WT*, jg. 56, nr. 4 (1997), p. 227-243.

ADA DEPREZ*